

Gemeenteraad

Vergadering van 4 april 2023

Beleid en Uitvoering - Samenleving en
Ontwikkeling

2023_RAAD_00021 Voorstel aanpak energiefonds maatschappelijke organisaties

Overlegd met

Djimmie Ruisch, Kor van der Velde, Jantina Venema, Sjoerd Hamstra, Herman Lübbers, Heleen Talman

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Andere betrokken portefeuillehouders

M. Smit

Samenvatting

In 2022 werden veel inwoners en organisaties geconfronteerd met een plotselinge sterke stijging van de energieprijzen. Net als bij het vitaliteitsfonds (ingesteld om organisaties te ondersteunen tijdens de corona crisis) wil de gemeente Steenwijkerland ook nu maatschappelijke organisaties ondersteunen die vanwege de stijging van de energieprijzen in hun voortbestaan bedreigd worden of kunnen worden. Zodat ze blijven bestaan en activiteiten kunnen blijven organiseren. Hiervoor heeft uw raad in november 2022 een budget gereserveerd van 3,3 miljoen euro.

Het is de bedoeling om met inzet van het energiefonds voor maatschappelijke organisaties:

- Te voorkomen dat (activiteiten van) maatschappelijke organisaties moeten stoppen vanwege hoge energietarieven.
- Maatschappelijke organisaties te helpen bij het voortdurend verlagen van het energieverbruik.

Bij het vaststellen van de Najaarsnota is de toezegging aan uw raad gedaan dat er een voorstel aan uw raad wordt gedaan over de kaders voor inzet van dit budget. Om het gewenste resultaat te bereiken stellen we voor de aanpak uit te werken in twee onderdelen.

1. Een Noodfonds energie
2. Een Duurzaamheidsfonds voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Beide worden met de voorgestelde kaders na vaststelling door uw raad vertaald naar een subsidieregeling op basis van nadere regels, met een plafond van € 3.000.000.

Door niet alleen in te zetten op een Noodfonds voor de kortere termijn, maar ook op een Duurzaamheidsfonds helpen we maatschappelijke organisaties bij het structureel verlagen van het energieverbruik voor de lange termijn. Hiermee helpen we niet alleen de maatschappelijke organisaties die in nood verkeren, maar alle maatschappelijke organisaties. Daarnaast draagt de voorgestelde aanpak ook bij aan de doelstellingen van het klimaatplan.

In de voorgestelde werkwijze moeten maatschappelijke organisaties ook een eigen bijdrage doen in de totale investering. Hiervoor kunnen ze gebruik maken van de duurzaamheidslening voor maatschappelijke organisaties Steenwijkerland 2022. Door de periode van deze regeling te verlengen van 31 december 2023 naar 31 december 2025 kunnen maatschappelijke organisaties dit als financieringsmogelijkheid voor de eigen bijdrage in blijven zetten.

Beschrijving

Inleiding

In de gemeente Steenwijkerland kennen we een rijk aanbod van maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor het organiseren van activiteiten of het onderhouden van accommodaties waar deze activiteiten plaatsvinden. Vaak gaat het hier om organisaties die voor een groot deel bestuurd en/of gerund worden door vrijwilligers. Deze organisaties zijn ongelofelijk belangrijk voor een vitale samenleving. Activiteiten zorgen voor ontspanning, ontmoeting, structuur en sociale cohesie. Verdwijnen de activiteiten of accommodaties waar ontmoeting plaatsvindt dan heeft dit een negatief effect op de leefbaarheid in onze steden en dorpen.

In 2022 werden veel inwoners en organisaties geconfronteerd met een plotselinge sterke stijging van de energieprijzen. Na corona zorgde dit in sommige gevallen opnieuw voor grote uitdagingen om het hoofd financieel boven water te kunnen houden. Ook voor maatschappelijke organisaties.

Net als bij het vitaliteitsfonds (ingesteld om organisaties te ondersteunen tijdens de corona crisis) wil de gemeente Steenwijkerland ook nu maatschappelijke organisaties ondersteunen die vanwege de stijging van de energieprijzen in hun voortbestaan bedreigd worden of kunnen worden. Zodat ze blijven bestaan en activiteiten kunnen blijven organiseren. Dit richt zich op de korte termijn, maar ook op de langere termijn om te zorgen dat ze niet (opnieuw) in de problemen komen.

Om dit te doen heeft uw raad, met de vaststelling van de Najaarsnota in november 2022, een budget gereserveerd van 3,3 miljoen euro. Dit budget is beschikbaar gesteld voor de komende jaren ter compensatie ofwel beperking van hoge energielasten voor maatschappelijke instellingen.

Bij het vaststellen van de Najaarsnota is de toezegging aan uw raad gedaan, dat er een voorstel aan u wordt gedaan over de kaders voor inzet van dit budget. Met dit voorstel geven we hier invulling aan.

Gewenst resultaat

Het is de bedoeling om met inzet van het energiefonds voor maatschappelijke organisaties:

- Te voorkomen dat (activiteiten van) maatschappelijke organisaties moeten stoppen vanwege hoge energietarieven
- Maatschappelijke organisaties te helpen bij het structureel verlagen van het energieverbruik

Om dit te bereiken werken we de aanpak uit in twee onderdelen. Een Noodfonds Energie voor maatschappelijke organisaties en een Duurzaamheidsfonds voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Argumenten

1.1 De voorgestelde aanpak draagt zowel op de korte, als op de langere termijn bij het structureel verlagen van het energieverbruik

Door niet alleen in te zetten op een noodfonds voor de kortere termijn, maar ook op een duurzaamheidsfonds helpen we maatschappelijke organisaties bij het structureel verlagen van het energieverbruik. Hiermee helpen we niet alleen de maatschappelijke organisaties die in nood verkeren, maar alle maatschappelijke organisaties.

We kennen al enkele instrumenten om maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij het financieren van het verduurzamen van hun maatschappelijk vastgoed. We hebben een

duurzaamheidslening, er zijn landelijke subsidies en we hebben een regeling voor ledverlichting op sportvelden. De ervaring is dat clubs de keuze om te investeren in verduurzaming vaak vanuit financieel oogpunt maken. Er wordt gekeken naar de terugverdientijd waarbij men vaak terughoudend is met het aangaan van leningen voor de toekomstige bestuurders. Daarbij heeft corona ook bij sommige maatschappelijke organisaties geleid tot een mindere reservepositie. Met de huidige energieprijzen is de terugverdientijd natuurlijk korter, maar dan nog kan de drempel te hoog zijn om daadwerkelijk te investeren. Met het inzetten van dit budget als subsidie voor het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen verwachten we een extra impuls te kunnen geven aan de maatschappelijke organisaties waardoor ze sneller en makkelijker uitvoering kunnen geven aan de maatregelen. De uitvoering van deze maatregelen zorgen voor het niet of minder verhogen van de energiekosten voor de organisaties, waardoor deze extra kosten niet hoeven te worden doorberekend naar deelnemers. Zo draagt het bij aan een laagdrempelig en toegankelijk aanbod voor alle inwoners.

1.2 De regeling zorgt voor een versnelling op verduurzaming van maatschappelijk vastgoed

Het beschikbaar stellen van dit budget is vooral tot stand gekomen vanuit de wens om te zorgen dat maatschappelijke organisaties financieel minder geraakt worden door hoge energieprijzen. Maar er ligt ook een nadrukkelijke relatie met enkele andere opgaven waar we als gemeente voor staan. Investeren we in verduurzaming bij accommodaties, dan is dat bijvoorbeeld niet alleen goed voor de portemonnee van de maatschappelijke organisaties, maar draagt het ook bij aan de opgave om CO₂-uitstoot te verminderen. Het mes snijdt, spreekwoordelijk gezegd, aan meerdere kanten.

Op 13 september heeft uw raad in een motie vreemd aan de orde het college opgeroepen om te versnellen in verduurzaming (Motie Urgentie gemeentelijke ondersteuning benadrukken voor energiebesparing bij huishoudens en MKB). Daar waar het gaat om maatschappelijke organisaties, zoals het verenigingsleven, is het voorstel voor het duurzaamheidsfonds ook afhandeling van deze motie.

2.1 Binnen deze kaders kunnen we organisaties ondersteunen die in hun voortbestaan worden bedreigd

Het Noodfonds Energie is geen algehele compensatieregeling, maar echt bedoeld om organisaties te ondersteunen die in nood komen naar aanleiding van de gestegen energielasten. We kijken daarbij dus naar de financiële positie van de organisatie, waarbij we rekening houden met (grotere) uitgaven die op redelijk korte termijn nodig zijn. Binnen de voorgestelde kaders en werkwijze is er ruimte om maatwerk te leveren en te doen wat nodig is om organisaties te ondersteunen, zonder de eigen verantwoordelijkheid over te nemen van de organisatie. Daarbij is de voorwaarde dat wanneer organisaties een bijdrage ontvangen vanuit het noodfonds, ze ook een plan moeten maken hoe in de toekomst bespaard kan worden op energie.

3.1 Binnen deze kaders kunnen we organisaties helpen bij het structureel verlagen van het energieverbruik en de energiekosten

Met het inzetten van het budget als subsidie voor het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen voor onroerende zaken verwachten we een extra impuls te kunnen geven aan de maatschappelijke organisaties waardoor ze sneller en makkelijker uitvoering kunnen geven aan de maatregelen. Dit is niet alleen beschikbaar voor organisaties die in nood verkeren, maar voor alle maatschappelijke organisaties die vallen binnen de categorie zoals omschreven in de aanpak. Ook hiervoor geldt dat we binnen de voorgestelde kaders en werkwijze ruimte creëren om maatwerk te kunnen leveren en samen met organisaties een passend plan van aanpak op kunnen stellen. Waarbij we besparen extra stimuleren met een hogere maximaal subsidiepercentage vergeleken met maatregelen gericht op energieopwekking.

3.2 Een extra bijdrage in het bereiken van ledverlichting op sportvelden op gemeentelijke sportaccommodaties

In de vergadering van 7 september 2021 heeft uw raad ingestemd met de werkwijze voor verduurzaming van verlichting van gemeentelijke sportaccommodaties. Dit naar aanleiding van het

verzoek van enkele clubs voor een bijdrage in het omzetten van conventionele verlichting naar ledverlichting. Uitgangspunt van de werkwijze is dat er op basis van natuurlijke vervangingsmomenten nu nog geen noodzaak is voor het vervangen van de verlichting. Maar dat we wel wilden kijken op welke manier we clubs kunnen helpen wanneer ze al wel wilden verduurzamen vanuit financieel oogpunt. In de werkwijze is afgesproken dat we de jaarlijkse onderhoudsbijdrage per armatuur per jaar tot het einde van de restlevensduur in een keer overmaken. Daarnaast doen we, als van toepassing, een eenmalige bijdrage voor het op niveau brengen van de verlichting tot de trainingsnorm. Daarbij geldt als voorwaarde dat de club het eigendom van de verlichting overneemt.

Hiervoor heeft uw raad toen eenmalig € 230.000 voor een periode van 3 jaar beschikbaar gesteld voor het, samen met sportverenigingen, realiseren van duurzame veldverlichting (led) en privatisering ervan op gemeentelijke buitensportaccommodaties. Het is nadrukkelijk een eigen keuze van verenigingen of ze hier wel of geen gebruik van willen maken en daarmee ook het eigendom over willen nemen.

We merken in de praktijk dat deze regeling voor veel sportclubs interessant is, maar dat er voor sommigen net een te groot financieringstekort is om te kiezen voor ledverlichting. Gezien de bestaande werkwijze denken we dat een aanvullende subsidie van maximaal 30% vanuit het Duurzaamheidsfonds voldoende is om een extra stimulans te kunnen bieden. Waarmee een extra aantal sportclubs de businesscase rond kan krijgen en nu de stap wil zetten naar ledverlichting. Dit is dus een afwijkend percentage vergeleken met de overige besparingsmaatregelen. Voor de overstap naar ledverlichting op niet gemeentelijke sportaccommodaties geldt het maximale subsidiepercentage van 75%. Ze kunnen namelijk ook geen gebruik maken van de andere vergoeding vanuit gewoon beheer en onderhoud.

4.1 Een praktische werkwijze waar bijsturing mogelijk is vanuit de bedoeling van de regeling

Het gaat om een aanpak die nauw met elkaar samenhangt. Het is onzeker hoeveel en wat voor aanvragen er precies zullen worden ingediend. Door te kiezen voor beide onderdelen in één regeling met één subsidieplafond hoeven we niet vooraf een inschatting te maken, hoeveel we verwachten uit welk onderdeel te moeten subsidiëren en hoeven we niet onnodig te schuiven met budgetten.

De door uw raad vastgestelde kaders worden vertaald naar nadere regels. Vaststelling van de nadere regels is een collegebevoegdheid. Door te kiezen voor deze vorm kan er sneller tussentijds een wijziging worden doorgevoerd, mocht dit vanwege de opgedane ervaring nodig zijn.

5.1 De duurzaamheidslening als mogelijkheid om een investering te financieren

In de voorgestelde werkwijze moeten maatschappelijke organisaties ook een eigen bijdrage doen in de totale investering. En er zijn misschien organisaties die meer willen investeren dan het maximaal te ontvangen subsidiebedragen. Ze kunnen daarvoor soms een beroep doen op andere subsidies of eigen geld inbrengen. Maar het kan ook zijn dat een maatschappelijke organisatie het geld op dit moment niet (volledig) beschikbaar heeft en geld wil lenen om de eigen bijdrage te dekken. Hiervoor kunnen ze gebruik maken van de duurzaamheidslening voor maatschappelijke organisaties Steenwijkerland 2022.

Dit is een bestaande regeling die op 31 december 2023 afloopt. Door de periode van de lening te verlengen naar 31 december 2025 kunnen maatschappelijke organisaties dit als financieringsmogelijkheid voor de eigen bijdrage in blijven zetten.

6.1 Er wordt mogelijk een groter beroep gedaan op de duurzaamheidslening voor maatschappelijke organisaties

Bij de start van de duurzaamheidslening voor maatschappelijke organisaties is € 350.000 beschikbaar gesteld voor leningen. Op dit moment (februari 2023) staat er een bedrag van € 110.000 open aan leningen. Dat betekent dat er nog een bedrag beschikbaar is van € 240.000 om aan leningen te verstrekken.

We kunnen ons voorstellen dat er met de huidige ontwikkelingen vaker een beroep zal worden gedaan op de duurzaamheidslening. En dat het misschien wenselijk is het bedrag dat beschikbaar is voor leningen op te hogen zodat we meer maatschappelijke organisaties kunnen ondersteunen. We stellen voor deze ontwikkeling in de looptijd van de regeling goed te volgen. En hier als nodig via de gebruikelijke planning en control cyclus een voorstel aan uw raad voor te leggen voor ophoging van het beschikbare budget wat aan leningen verstrekt kan worden, naast de beschikbaar gestelde 3,3 miljoen.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Onvoldoende personele capaciteit (intern en voor uitvoering van de maatregelen)

Om deze aanpak uit te voeren hebben we meer uitvoeringscapaciteit nodig. In deze tijd is het onzeker of hiervoor personeel te vinden is. Het niet kunnen vinden van de juiste mensen kan vertraging van de uitvoering betekenen. Hier schuilt dus een risico in. Vooruitlopend op de aanpak zijn we daarom al wel gestart met werven van mensen om een snelle (door)start te kunnen maken na vaststelling van de aanpak door uw raad. Naast de uitbreiding van capaciteit wordt er ook inzet gevraagd vanuit de bestaande formatie. Voor een deel bestaat dit uit regulier werk. Voor een deel bestaat het ook uit extra werk. Deze inzet kan mogelijk ook vertraging van andere werkzaamheden betekenen.

Maar ook bij het bereiken van de duurzaamheidsmaatregelen kunnen organisaties te maken krijgen met lange wachttijden. We houden nu een termijn van 12 maanden aan waarbinnen de maatregelen moeten worden uitgevoerd, met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 5 maanden. We houden vinger aan de pols bij de maatschappelijke organisaties.

2.1 Voorrang voor aanvragen van organisaties in nood

Hoe de aanvragen voor nood zich ontwikkelen is onzeker. Het hang bijvoorbeeld af van ontwikkeling van de energieprijzen en van landelijke compensatieregelingen. We nemen in de regeling op dat organisaties in nood voorrang krijgen, op het moment dat het plafond op enige dag dreigt te worden overschreden. Dit gaat dan echter over de aanvragen die op dat moment voorliggen en niet over al verstrekte subsidies. Hier schuilt dus een risico in dat we organisaties in nood toch niet meer kunnen ondersteunen. We zullen deze ontwikkeling goed monitoren. Mocht het plafond in zicht komen waardoor we organisaties in nood niet meer kunnen ondersteunen, dan zullen we dit melden bij uw raad.

3.1 Er vallen ook accommodaties buiten deze kaders

Met de voorgestelde aanpak richten we ons op maatschappelijke organisaties die eigenaar zijn van maatschappelijk vastgoed of gebruiker van gemeentelijk vastgoed en waar de werkzaamheden grotendeels door vrijwilligers worden uitgevoerd. Daarmee nemen we in deze aanpak ook een aantal accommodaties niet mee. Bijvoorbeeld accommodaties waarvan de gemeente zelf de energierekening betaalt. Daarbij kan gedacht worden aan het gemeentehuis, de brandweerkazerne en gymzalen. Maar ook de accommodaties Rabotheater de Meenthe, zwembad de Waterwyck en zwembad Vollenhove vallen buiten de scope omdat dit gaat om maatschappelijke ondernemingen waar het werk niet grotendeels door vrijwilligers wordt uitgevoerd.

Ook voor dit vastgoed gaan we de komende jaren aan de slag met verduurzaming. Dit doen we gefaseerd en separaat vanuit het reguliere programma van verduurzaming van gemeentelijk vastgoed.

3.2 Combinatie met groot onderhoud

Met de uitvoering van deze aanpak zit er voor sommige accommodaties een relatie met (gepland) regulier groot onderhoud aan maatschappelijk vastgoed. Dit zijn natuurlijke momenten om ook duurzaamheidsmaatregelen te treffen (werk met werk maken). Maar het kan ook zijn dat door de noodzaak om te verduurzamen, het groot onderhoud naar voren moet worden getrokken.

In sommige gevallen gaat het om vastgoed waar stichtingen of verenigingen bij grote uitgaven een beroep doen op de gemeente voor een bijdrage in de kosten. Dit speelt in de komende periode in ieder geval bij de locaties De Burght in Vollenhove en MFC Dalzicht in Oldemarkt.

Mogelijk komen er nog meer bij vanuit de gesprekken met dorpshuizen. Dit zit niet structureel in de begroting, maar wordt normaal gesproken, indien noodzakelijk, met een separaat voorstel voor besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

Het is bij het bepalen van de investeringen niet altijd mogelijk om regulier onderhoud en duurzaamheidsmaatregelen helemaal uit elkaar te halen en financieel op te splitsen. Dit zal maatwerk zijn. In de raadsvoorstellen zal inzichtelijk worden gemaakt welk deel gefinancierd kan worden uit het duurzaamheidsfonds en welk deel apart wordt aangevraagd. Om dit bedrag te bepalen gebruiken we in principe het kader dat ook voor anderen geldt. In de reguliere planning en control cyclus zullen we u informeren over de gesprekken die gevoerd worden en bij welke accommodaties mogelijk een bijdrage in groot onderhoud gevraagd wordt.

3.3 Invloed op het regulier beheer en onderhoudsplan en verduurzaming bij gezamenlijk gebruik en eigendom van maatschappelijk vastgoed

In een enkel geval is er sprake van gezamenlijk eigendom en gebruik door de gemeente en een maatschappelijke organisatie. Denk bijvoorbeeld aan de sportaccommodatie in Steenwijkerwold. Voor het gemeentelijk deel gaan we in principe uit van natuurlijke vervangingsmomenten. Waarbij we dan als gemeente de investering bekostigen vanuit reguliere budgetten. Immers, ook zonder verduurzaming moeten zaken op een zeker moment vervangen worden. We kiezen dan voor duurzame oplossingen.

Toch kan de situatie zich voordoen dat een maatschappelijke organisatie graag aan de slag wil met hun eigen deel, waarbij het niet mogelijk of wenselijk is een knip te leggen in de aanpak. We gaan dan in gesprek met de organisatie om te komen tot een plan van aanpak met afspraken over de uit te voeren maatregelen en de taakverdeling. Het gemeentelijk deel van de accommodatie is dan voor rekening van de gemeente en het andere deel voor rekening van de hoofdgebruiker, waarbij gebruik gemaakt kan worden van de subsidieregeling, eventueel in combinatie met de duurzaamheidslening. Dat betekent dat gepland onderhoud aan het gemeentelijk deel dan mogelijk naar voren wordt gehaald waardoor ander onderhoud naar achteren schuift.

3.4 Vastgoed in eigendom van de gemeente waar de gebruiker sneller wil verduurzamen

In sommige gevallen is er sprake van vastgoed dat in eigendom is van de gemeente. Als gemeente gaan we in principe uit van natuurlijke vervangingsmomenten. Waarbij we dan als gemeente de investering bekostigen vanuit reguliere budgetten. Immers, ook zonder verduurzaming moeten zaken op een zeker moment vervangen worden. We kiezen dan voor duurzame oplossingen. Toch kan de situatie zich voordoen dat een maatschappelijke organisatie sneller aan de slag wil met verduurzaming omdat dit voor hen snel financieel voordelig uitpakt. Deze organisaties kunnen dan, voor uitvoering van de maatregelen, een beroep doen op de subsidie van het Duurzaamheidsfonds. Bij het opstellen van het plan van aanpak worden afspraken gemaakt over uitvoering van de maatregelen aangezien de gemeente eigenaar is van de accommodatie.

3.5 De voorwaarde van overdracht van eigendom bij het realiseren van ledverlichtingen op sportvelden blijft gelden

In de vergadering van 7 september 2021 heeft uw raad ingestemd met de werkwijze voor verduurzaming van verlichting van gemeentelijke sportaccommodaties, naar aanleiding van het verzoek van een aantal clubs voor een bijdrage in het omzetten van conventionele verlichting naar ledverlichting. We blijven dezelfde werkwijze en voorwaarden hanteren zoals vastgesteld door uw raad. De subsidie kan als extra aanvullende financiering worden aangevraagd.

4.1 Meer aanvragen dan budget

Op dit moment (1 februari 2023) hebben 4 organisaties een aanvraag ingediend voor het Noodfonds Energie of bereiden die voor. En 11 organisaties hebben gevraagd om informatie over ondersteuning bij duurzaamheidsmaatregelen.

Wat we exact kunnen verwachten en hoeveel budget wordt aangevraagd weten we niet. Zowel in het Noodfonds Energie als voor het Duurzaamheidsfonds. Bij het bepalen van de uitgangspunten zijn we er vanuit gegaan dat niet voor iedere accommodatie een subsidie wordt aangevraagd of het maximale bedrag noodzakelijk is. We gaan ervan uit dat circa 75% van de organisaties die een aanvraag in kunnen dienen, dit ook doen. En gaan er daarbij vanuit dat zij dan gemiddeld 65% van het maximaal aan te vragen bedrag aan subsidie aanvragen.

De regeling kent een plafond van € 3.000.000. Daarmee is een financieel risico op overschrijding uitgesloten. Echter, wanneer er wel meer aanvragen komen dan verwacht, of voor een hoger bedrag dan verwacht, dan kan dit betekenen dat we niet alle aanvragen kunnen honoreren. Het aantal aanvragen in relatie tot beschikbaar budget zal gemonitord worden. Uw raad zal hierover in de reguliere planning en control cyclus worden geïnformeerd en eerder indien nodig.

4.2 De aanpak pakt anders uit dan de bedoeling is

Het is een nieuw beleidsinstrument. Het risico bestaat dat de aanpak anders uitpakt dan de bedoeling is. Mocht dit het geval zijn, dan bestaat de kans dat er partijen zijn, die buiten de bedoeling van de aanpak, toch een subsidie ontvangen. De enige mogelijkheid is dan om met die ervaring de nadere regels zo snel mogelijk aan te passen. Dit betreft op grond van de voorgestelde aanpak, een bevoegdheid van het college en kan daardoor relatief snel geregeld worden.

Wanneer er onverhoopt een situatie is waarbij een strikte toepassing van de regeling zou leiden tot een onredelijke beslissing kan er vanwege de hardheidsclausule worden besloten om af te wijken van de regeling. Een dergelijk besluit moet worden voorgelegd aan het college. Hierbij is de bedoeling van de regeling leidend.

5.1 Mogelijk andere rentepercentages voor de duurzaamheidslening

Bij het verlengen van de duurzaamheidslening van maatschappelijke organisaties zal naar verwachting opnieuw gekeken moeten worden naar de geldende voorwaarden, waaronder de rentepercentages. Dit heeft te maken met verplichtingen vanwege de wet Markt en Overheid. Dat betekent dat de rentepercentages voor de lening vanaf 1 januari 2024 mogelijk hoger worden dan in de huidige regeling tot 31 december 2023 het geval is.

Duurzaamheid en social return

Een klimaatneutraal en duurzaam Steenwijkerland. Dat is waar we naartoe willen. In het klimaatplan worden de beleidsonderdelen in beeld gebracht die bijdragen aan onze lokale klimaatdoelstellingen. Doelstellingen voor beperken en verminderen van CO₂-emissie waaronder isoleren/besparen, de verwarming van de gebouwde omgeving, circulariteit en duurzame mobiliteit, opwek van energie en tenslotte de maatregelen die we nemen voor klimaatadaptatie en versterken van biodiversiteit.

Dit betekent onder andere dat er in Steenwijkerland een overgang moet plaatsvinden van fossiele energie naar schone energie. Als gemeente hebben we ook daarin een taak. We willen dan ook het goede voorbeeld geven en dat aan onze inwoners, bedrijven en andere organisaties laten zien. In 2050 zijn alle kernen en dorpen en daarmee Steenwijkerland energieneutraal. Dit betekent dat alle benodigde energie voor mobiliteit, verwarming en elektra met hernieuwbare energie wordt opgewekt.

Om invulling aan deze opgave te kunnen geven is inzet van onze hele maatschappij van belang. Dus inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers moeten hun steentje bijdragen. Het voorstel dat voorligt, draagt bij aan de doelstellingen in het klimaatplan. Het zorgt er voor dat we samen met maatschappelijke organisaties een versnelling zetten op verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed in Steenwijkerland.

Social return is niet van toepassing op dit voorstel.

Financiële toelichting

Voor het energiefonds voor maatschappelijke organisaties is een bedrag gereserveerd van € 3,3 miljoen. Uit dit bedrag moeten de uitkeringen vanuit het noodfonds en het duurzaamheidsfonds worden gedekt, evenals de uitvoeringskosten gemoeid met deze regeling. De uitvoering van deze regeling komt bovenop de bestaande werkzaamheden, waardoor (tijdelijke) uitbreiding van de formatie benodigd is.

Subsidieregeling	Budget	Besteed per 1-2-2023
Energiefonds maatschappelijke organisaties • Onderdeel Noodfonds Energie • Onderdeel Duurzaamheidsfonds	€ 3.000.000	€ 57.000 (Noodfonds Energie)
Voorbereiding en uitvoeringskosten	€ 300.000	Nnb

Onder voorbereidings- en uitvoeringskosten wordt verstaan:

- Voorbereiding en uitwerking van de aanpak
- Algemeen projectmanagement
- Bouwkundig/energieadviseur
- Subsidie administrateur
- Communicatiebudget

Naast de uitbreiding van capaciteit wordt er ook inzet gevraagd vanuit de bestaande formatie. Voor een deel bestaat dit uit regulier werk. Voor een deel bestaat het ook uit extra werk. Deze uren worden niet doorbelast dus maken financieel gezien geen onderdeel uit van deze begroting. Op basis van een grove inschatting van ureninzet vanuit de reguliere capaciteit komt dit neer op € 75.000 aan uitvoeringskosten.

Communicatie en participatie

Er wordt een communicatieplan gemaakt om de regelingen bij de maatschappelijke organisaties onder de aandacht te brengen. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van de reguliere communicatiekanalen van de gemeente (pers, eigen website, social media, enz). Maar er wordt ook bekeken hoe we de ambtenaren kunnen voorzien van informatie, zodat zij het in hun reguliere werk met maatschappelijke organisaties actief onder de aandacht kunnen brengen. Dit wordt nog uitgewerkt.

Uitvoering en planning

Voor het Noodfonds Energie zijn tijdelijke nadere regels opgesteld. Na besluitvorming door uw raad zal deze tijdelijke regeling worden omgezet in een definitieve regeling. Naast het onderdeel Noodfonds Energie wordt dan dus het Duurzaamheidsfonds toegevoegd aan de regeling. We streven er naar deze subsidieregeling 1 mei 2023 van kracht te laten zijn.

Wanneer uw raad positief heeft besloten over verlengen van de duurzaamheidslening voor maatschappelijke organisaties zal er voor het einde van 2023 een voorstel voor aanpassing van de nadere regels worden voorgelegd aan het college.

De totale looptijd voor uitvoering van deze aanpak is in eerste instantie 3 jaar, eindigend op 31 december 2025 of eerder indien het subsidieplafond van de regeling eerder is bereikt. Als einddatum

voor het Noodfonds Energie wordt in eerste instantie een einddatum van 31 december 2023 aangehouden. En als einddatum voor het aanvragen van subsidie voor het Duurzaamheidsfonds geldt in eerste instantie 31 december 2024. Daarna hebben organisaties nog een jaar de tijd om maatregelen uit te voeren.

Om organisaties zo goed mogelijk te helpen bij het realiseren van duurzaamheidsmaatregelen gaan we in overleg met Stichting Duurzaam Steenwijkerland en andere partners om af te stemmen welke rol zij mogelijk in de ondersteuning kunnen bieden.

Informereren van uw raad

We vinden het belangrijk om uw raad goed en duidelijk te informeren over de voortgang. In de voorgestelde aanpak stellen we voor om dit in principe via de reguliere planning en control cyclus te doen. Door aan te sluiten bij deze momenten gaan we zorgvuldig om met de ambtelijke capaciteit. We vinden het onderwerp echter wel dusdanig groot en belangrijk dat we de voortgang expliciet willen laten zien. Daarom hebben we in de begroting binnen het programma 'Leefbare steden en kernen' een apart doel opgenomen voor het Energiefonds. Hiermee maken we voor uw raad goed inzichtelijk wat de stand van zaken is en kunt u vanuit uw rol vragen stellen of het onderwerp agenderen wanneer u dit nodig acht.

Het kan natuurlijk voorkomen dat er in de tussentijd toch zaken zijn, die dusdanig van belang zijn, dat uw raad tussendoor geïnformeerd of geconsulteerd moet worden. Wanneer dit het geval is, zullen we dit los van de planning en control cyclus met een informatienota of voorstel doen.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. In te stemmen met het voorstel om een subsidieregeling in te stellen met als onderdelen een Noodfonds Energie en een Duurzaamheidsfonds als uitwerking van het Energiefonds voor maatschappelijke organisaties.
2. In te stemmen met de kaders voor het Noodfonds Energie zoals voorgesteld in bijlage 1, die onderdeel uitmaakt van dit voorstel.
3. In te stemmen met de kaders voor het Duurzaamheidsfonds, zoals voorgesteld in bijlage 2, die onderdeel uitmaakt van dit voorstel.
4. In te stemmen met de algemene uitgangspunten voor de subsidieregeling zoals voorgesteld in bijlage 3, die onderdeel uitmaakt van dit voorstel.
5. In te stemmen met het voorstel voor verlenging van de duurzaamheidslening maatschappelijke organisaties tot en met 31 december 2025.
6. In te stemmen met het voorstel om een eventuele ophoging van het budget voor de duurzaamheidslening voor te leggen in de reguliere planning en control cyclus.

Bijlagen

1. Bijlage 2 Voorstel voor de kaders voor het Duurzaamheidsfonds .pdf